

Erfolgreiche deutsche Angriffe am mittleren Dnjeper

Alliierte Vorstöße bei Neapel und Foggia abgewiesen Säuberung des Gebietes östlich von Görz und Triest

Aus dem Führerhauptquartier, 4. Oktober. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Mehrere örtliche Vorstöße der Sowjets gegen den verengerten Kubanbrückenkopf wurden blutig abgewiesen. Am mittleren Dnjeper brachten eigene Angriffe gegen die über den Fluss gestellten feindlichen Kampfgruppen trotz heftigen Widerstandes gute Erfolge.

Im Gebiete der Pripietmündung sowie im Raume westlich Smolensk griffen die Sowjets auch gestern mit starken Kräften vergeblich an.

In den übrigen Abschnitten der Ostfront fanden nur örtliche, wenn auch stellenweise lebhaft Kämpfe statt.

An der süditalienischen Front wurden im Raume nördlich Neapel und nordwestlich Foggia einige von Panzern unterstützte Vorstöße britisch-nordamerikanischer Kampfgruppen abgewiesen und dabei mehrere Panzer vernichtet.

Auf der Insel Korsika griff der Feind mehrfach die Stellungen unserer Nachhut um Bastia an, wurde jedoch nach kurzen Kämpfen zurückgeschlagen.

Deutsche Truppen setzten in Istrien das Unternehmen zur Vernichtung kommunistischer Banden erfolgreich fort. Nach Säuberung des Gebietes östlich von Görz wurde nunmehr das Gebiet östlich und südöstlich Triest freigeekämpft und dabei mehrere Bandengruppen zum Kampf gestellt und vernichtet. Feindliche Fliegerverbände bombardierten am gestrigen Tage Orte im besetzten Westgebiets. Es wurden Personenverluste und erhebliche Zerstörungen, vor allem in Wohngebieten einiger holländischer Städte, verursacht.

In der vergangenen Nacht griffen feindliche Bomber Kassel an. Die Schäden, hauptsächlich in der Altstadt, sind erheblich. Die Bevölkerung hatte Verluste. Luftverteidigungskräfte vernichteten bei diesen Angriffen 44 feindliche Flugzeuge. Zwei weitere, davon ein viermotoriges Flugboot, wurden im Seegebiet westlich England abgeschossen.

Die Luftwaffe bombardierte in der Nacht zum Montag Flugplätze und andere militärische Anlagen in Grossbritannien.

Deutsche Fernkampfverbände beschossen in der vergangenen Nacht die britische Küste und erzielten Treffer in Ramsgate, Deal, Dover und Folkestone.

Zahvalni dan nemškega ljudstva za žetev

Nemški drž. kmetijski vodja dr. Backe je na nedeljskem žetevnem zahvalnem prazniku imel govor, v katerem je poudarjal pomen tega dneva, ki naj bo dan dviga za vse Nemce, posebno pa za tiste milijone, ki s svojim požrtvovalnim delom zagotavljajo prehrano nemškemu ljudstvu in vojski. Ta dan in njegov pomen sta dokaz odločilnega dejanja, katero je storil narodni socializem s tem, ko je vse nemške ljudi združil v nepremagljivo skupnost ter vse nemške sile zbral v moč, ki sama lahko zagotovi bodočnost.

Nemški narod lahko z veseljem in s ponosom gleda na preteklo leto in na njegove sadove. Vse nemško ljudstvo priznava delo nemških kmetov, moških in žensk, in ga poplajaše z zaupanjem delavcev v tovarnah in vojakov na bojišču, katerim prav kmet z zagotovitvijo prehrane omogoča vztrajati pri delu in v boju.

Dr. Backe se je zahvalil kmetom in svojim sodelavcem, posebno pa še tistim kmetom in kmetijskim voditeljem, ki so tako uspešno organizirali kmetijstvo v zasedenih ozemljih in s tem uspešno pomagali nemškemu vojnemu vodstvu. Nemci zlasti kot kmetje lahko gledajo z zaupanjem v bodočnost, ker so pripravljeni a slehernim utripom srca do konca iti za vojem ter delati in se neizprosno boriti tam, kamor so postavljeni. Samo kdor se za največji cilj bori z vsemi silami, bo zmagoval. Nemci to hočejo in tudi bodo!

Nemški propagandni minister dr. Goebbels je na zahvalnem žetevnem prazniku imel govor, iz katerega povzemamo naslednja vodilna misli:

«Če bi ne bilo vojne, bi danes to uro na Bückebergu sto tisoč nemških kmetov in kmetič pričevali vojdi, da bi se mu poklonili ob žetevnem zahvalnem dnevu. Vojna do nedeljskega preprečuje ta lepi, pisani nemški praznik. Vendar smo se sešli tukaj v berlinski sportni palači, da bi napodu delu račun o trdem in težavnem letnem delu nešteli nemških kmetov in kmetič, ki nosijo v vojni odgovornost za vsakdanji kruh našega delovnega in vojskujčega se ljudstva.

Izkazali so se vredne te odgovornosti in niso razočarali zaupanja, ki ga imata vanje vodja in nemško ljudstvo. Spet so v neutrudljivi pridnosti v dolgih hudih mesecih od domače zemlje z božjo pomočjo izvojevali žetev, ki nam tudi za prihajajoče vojno leto popolnoma zagotavlja prehrano in s tem izpolnjuje eno najbolj bistvenih upov naših sovražnikov, nemcež up na izstredanje nemškega ljudstva.

Ali se ne sili danes kakor čudež, da ob začetku petega vojnega leta lahko vsakomur obrok kruha na mesec za 400 gramov, to je za 9600 gramov in s tem celo za 100 gramov več, kakor ob začetku vojne? Nemškemu ljudstvu tudi v tem vojnem letu ni treba stradati.

Plug in meč sta poroka za zmago. Kruh in orožje sta neogibna pogoja za uspešno vojno vodstvo. Kakor skrbi kmet za kruh, skrbi delavec za orožje. Nešteti milijoni mož in žena so preteklo leto brez oddiha v dnevnem in nočnem delu kovali orožje, ki ga potrebuje fronta, da se lahko v tem velikanskem svetovnem boju zmagovito uveljavlja.

Našemu tovarišu, državnemu ministru Speeru je uspelo, da je nemški izdelavi orožja z velikopoteznim racionaliziranjem in poenostavljenjem del novega bistvenega zagona in pobude. Za vse to bi se danes rad zahvalil v imenu vodje, v imenu vsega nemškega ljudstva. Ta zahvala velja vsem ustvarjalcem in delavcem in ženam našega ljudstva, ki s svojim pogumom, s svojim visokim bojnim duhom in požrtvovalnostjo vsak dan znova dokazujejo, da so pripravljeni in odločni ili za vojem čez dno in strn in z njim vred doseči cilj ponosne zmage.

Ta vojna nas postavlja sicer pred velike nevarnosti, daje pa nam tudi edinstveno zgodovinsko priliko. Mi se kot narod teh nevarnosti ne bomo bali, da bomo lahko zapazili to priliko. V tem sklope sta si nemško ljudstvo na bojišču in v domovini edina.

Če so se v Londonu in Washingtonu vdalj varljivemu upanju, da bodo po 25. juliju tudi v Nemčiji izvedli kak badoglijski poskus po italijanskem zgledu, da bi nemško ljudstvo prisilili na kolena in mu najbrž naložili še trše mirovne pogoje, temelji to otroče upanje na docela napačnem ocenjevanju naše notranje moči ter volje in odločnosti nemškega ljudstva za vojno.

Kajli prvič stoji na čelu Nemčije vodja in ne kak izdajalski kralj. Kralje poznamo pri nas samo še v pravljicah in operah. Drugič ga ni v nemški vojski vojska, naj bo na visokem ali nizkem mestu, da bi bojazljivo vdalj postavil nad čast, tretjič pa je nemško ljudstvo prezrlo in predorilo, da bi se enkrat po grenkem nauku iz novembra 1918 šlo na limenice svetlohlinski lažem svojih sovražnikov. Naša fronta je lahko pomirjena. Bori se za domovino, ki njene žrtve razume.

Tako širnemu boju, kakor je sedanj, ko gre za življenje narodov, je lasno, da čim totalnejši so cilji vojne, za katere gre, tem totalnejši morajo biti tudi naporci narodov, ki se vojne udeležujejo. Ljudstvo, ki se za totalno vojne cilje ne zavzame z najboljšejnimi naporci, je v nevarnosti, da vojno izgubi. Narod pa, ki za to napne prav do kraja svo ljudsko silo in je poleg tega odločen, da se nikdar in za nobeno ceno ne bo odrekal svoji časti ali svoji prostosti, ali odločil orožja, ta narod pa bo vojno dobil s skoraj vnaprejšer preračunano gotovostjo.

Gre samo za to, kdo bo ob koncu vojskega obračunavanja trdno stal na lastnih nogah in kdo se pod nasprotnikovimi udarci zgrudil. Nekoč bo nasprotnik vendarle padel.

Na kratko bi se pobavil z nekaterimi važnimi vprašanji sedanjega vojnega položaja. Začel bom z vojno v zraku. Če se je v preteklih tednih večkrat zdelo, da je nasprotnikovo letalsko nasilje melce odnehalo, moramo vendar tudi za v bodoče računati z hudimi udarci. Marikateri izostali napad je treba za trdno pripisovati vremenu, ki za zdaj v tem letnem času ne dovoljuje poletov prav velikim skupinam. Po drugi strani pa drži, da se je

naša vojska obramba v zadnjem času tako znatno ojačila in izboljšala, da prizadeva nasprotniku izredno škodo, kakor mora to tudi sam v razburjenih časopisnih prekanjih priznati. Njegove izgube so se vedno bolj in bolj večale. V bodoče bodo narasle še bolj. Nasprotniku bomo v bodoče zadajali vedno večje ogromne izgube v ljudeh in blagu. Nekoč bo potem prišel trenutek, ko uspeh ne bo več odgovarjal uporabljenim sredstvom. Tako imenovane «leteče trdnjave» bodo postale «leteče krste».

Kar se tiče vprašanja o povračilu, ki ga s tako vročo strastjo obravnava vse nemško ljudstvo, lahko iz razumljivih razlogov povem samo, da se Angleži izredno usodno motijo, če mislijo, da gre samo za prazno ali propagandno besedo, za katero ni nobene resnice. Anglija bo nekega dne to resnico spoznala, angleško ljudstvo se bo potem lahko zahvalilo svoji vladi.

Tudi kar se tiče podmorniške vojne, Angleži in Amerikanci zelo prehitvejo dejstva, če menijo, da je nevarnost premagana. Nekega ne preveč daljnega dne bo spet stala pred njimi v svoji nekdanji veličini.

To velja tudi za naš boj na vzhodu. Nemška vojska ima zadosti obrambne moči, da bo bojeviteli boljševizem držala v sponah daleč od naših meja. Če smo zadnje tedne na vzhodnem bojišču izvajali odmakovalne premike, izvirajo ti iz prav tako drznega kakor stvarno utemeljenega premisleka. Kaj njihova izvedba pomeni za naše vojno vodstvo, bo nasprotnik že š izkusil.

Nemško ljudstvo razvoji, ki sem ga vprav nasiljak, lahko mirno in spokojno gleda. Voda je bil doslej mojster tega razvoja in bo tudi v bodoče. Nikjer ni bila pri tem fronta raztrgana. Mi se čutimo dovolj močne, da se na vzhodu uveljavimo.

Rimska izdaja in trinajsti točnik sramotne vdale dokazuje na vsa usta, da se iz te vojne nihče ne more sleparksko izmazati. Izdaja je zavzela lak obseg, da se je v vseh okoliščinah zdelo pametno, obdržati orožje v roki in braniti življenje z vsemi sredstvi. Kdor orožje od-

loži, je izgubil in bo neusmiljeno izločen. Ne gre pri tem za obliko vlade ali za nazore, temveč za narode in njihovo življenje, njihovo bodočnost, njihovo pravico do obstanka in možnost zanj. Italijanski vzgled je bil izredno usodno napet temu ali onemu omahljivcu med nami. Mi ne moremo izbirati med vojno in med mirom, temveč med zmago in med uničenjem.

Ni mi treba še enkrat podobno orisovati dejanj Italijanske drame, iz pohoda Angležev in Amerikancev v München in Berlin ni n.č. še zmeraj stoji na jugu Italijanske celine in tožijo nad divjim besom naše obrambe. Lahko si ponosno zapisajo v dobro kraja brez države ter njihovega nečastnega maršala kot vojski prirestek. Nikjer pa niso mogli odrezati naših divizij.

Prav zdaj gre torej za to, da ostanemo trdni, odločni in stanovitni, dokler ne bo zmaga naša. Mi narodni socialisti smo bili od začetka svojega političnega dela vzgojeni v tem duhu. Voda nam je za to najzgovornejši in najprepričljivejši zgled.

Čim več danes tvegamo, tem večje bo ta zmaga. Čas je postal tako trd in hud, da smo mi kot narod podirali mostove za sabo. Nazaj ni več poti, samo še naprej. Iz tega prepričanja neizdružno raste prihajajoča velika zmaga. Mi narodni socialisti nismo nikoli niti za minuto dvomili o tem. Kakor nekdanj smo tudi danes trdno prepričani, da bomo zmagali, ker je tako zapisano v zgodovinski poslednosti, ker tako hoče višja usodnost in ker bi brez naše zmage zgodovina izgubila svoj smisel. Zgodovina pa brez smisla ni. Lahko, da bomo do tedaj morali pretrpeti še težke in trde preskušnje. Čim bolj se bo bližala odločitev, tem bolj diametrična in nevarna bo ta vojna. Toda nekega dne bo naša konec in poslednji veliki preskušnji živcev in sil. Potem se bo nedavno pretrgalo zagrinjalo pred uganke našega časa in pred nami se bo prikazala podoba novega sveta. To bo svet vzvišene in lepega mira, v katerega hočemo potem s pogumnim korakom stopiti iz krvavega sveta vojne.

Boji s komunisti in Badoglijevci okoli Gorice

Vojni poročevalci Lutz Koch opisuje boje pri Gorici. Med drugim piše tole:

Mesto Gorica je zopet stopilo pred nekaj dnevi na pozornost vojnih dogodkov. Po zločinem udarcu na Mussolinija je bila prva skrb nemškega vodstva, da si zagotovi vse strateško važne utrdbe in pokrajine, ki bi v primeru izdajalskega prevrata moglo postati lahek plen in vdorna vrata anglo-amerikanskega nasprotnika. V okviru tega strateškega zasedanja so vkrakale nemške čete tudi v prostor okoli Gorice, kjer so zavzeli najprej položaje poleg Italijanov. Ko je prišlo 8. septembra do Bado-

glijeve izdaje, so nemške čete začele razoroževati številne italijanske divizije pred Gorico. Pri tej priliki je prišlo do spopada med nemškimi četami in italijanskimi divizijami, ki so jih vodili Badogliju zvesti častniki.

Zlasti je skušal divizijski general Malaguti vedno znova ovirati nemsko prodiranje s tem, da je rušil mostove in druge vojsko važne objekte in je ustvaril močno obrambo na lahko branem ozemlju tik pred Gorico, da bi preprečil nemškim četam zasedbo mesta. Samo energičnemu napredovanju proti Gorici poslanih bojnih čet se moramo zahvaliti, da je končno v trenutku prišlo v nemške roke mesto, o katerem so že sanjale komunistične tolpe, da je že v njihovi posesti. Malaguti se je stikrat protivil izročili most, ki je pred vrati mesta v Soški dolini. Ko bi moral biti most izročen, je zaukazal ogenj na Nemce, da bi pridobil s tem nekaj ur, ki bi mu bile potrebne, da bi ga spustil v zrak. Z majhnimi močmi je moral nemška vojska obiti glavne točke odpora na Sabotinu, da bi zavzela mesto in od upornikov zasedeno letališče. Ena sama nemška divizija je na tem odseku razorožila 100.000 Italijanov dveh armad, katere so nameravale razorožiti tudi komunistične tolpe. Tako so Nemci prišli v posest številnega orožja.

Od treh strani od tolp obkoljena šibka posadka v Gorici se je ure dolgo upirala avtomotni pritisku. Gorica, ki je v prejšnji hudotvorni vojni zelo mnogo trpela in je bila tako rekoč spremenjena v prah in pepel, je tudi to pot trpela zaradi pritiska upornikov. 22. septembra so kolovodje, potem ko so dobili pomoč iz ljubljanske in reške strani, odredili napad na letališče, katerega posest bi naj odprla vrata sovražniku za napade njihovih letal proti Krašu. Ta napad je bil seveda krvavo odbit. Druga kolona, obstoječa iz 500 upornikov, je prodrla v mesto in odrezala nemško zaledje. Tretji napad, ki se je izvršil od severa pod zaščito metalcev granat in topov, je bil z našim protinapadom odbit. Proti večeru je bila vojna vira kronana s tem, da je padel tudi južni del mesta v naše roke. Pri tem smo videli, da je imel nasprotnik številne moči, katere je pošiljal v boj in katere je lahko dovažal ure dolgo.

Ko so pred tremi dnevi edince orožja SS in vojske pod poveljstvom neolice hrastovega lista generala orožja SS Hausera na široki fronti izvedle napad proti banditom, je bil prvi napad za nasprotnika presenetljiv. Čestne zapore, razstreljeni bunkerji, razne druge ovire in lepo razvrščena gnezda so se kratko upirali naglemu napredovanju. Na zeleni jasi nekega gorda se je pričel boj. Že drugi dan se je posrečilo narediti prostor in tako počasi na težavnem ozemlju prodirati naprej. Nasprotnik se je začel umikati. Povsod so ležala trupla banditov v tipičnih pokrivalih a sovjetsko zvezdo. Le nekaterim se je posrečilo poudi v megli izmuzniti se proti severu. Posebno razveseljuje je bilo dejstvo, da so se našli v neposredni bližini Gorice rodoljubni italijanski častniki in možovi, ki se je stavilo na razpolago nemškemu poveljniku v boju proti tolpam. V bojih prvih treh dni smo nasteli več kakor tisoč mrtvih; 1300 civilistov, katerih domovanje je neznano, je bilo v ujetništvo. Tudi ženske banditije in italijanski vojski generala Malagutija, ki so se pridružili banditom, so bili zajeti. Zaplenili smo številno orožje. Uničevalni boj proti komunističnim tolpam je rodil prve sadove. Hude izgube tolp proti majhnim nemskim govorijo dovolj jasno o trdem boju, ki je bil bojevan.

RIUSCITI ATTACCHI TEDESCHI SUL NIPRO CENTRALE

Dal Quartier generale del Führer, 4. ottobre. Il Comando supremo tedesco comunica:

Parecchi attacchi locali sovietici contro la ristretta testa di ponte del Cuban venivano sanguinosamente respinti.

I nostri attacchi sul Nipiro centrale contro i reparti nemici, respinti oltre il fiume, riportavano buoni risultati malgrado la tenace resistenza.

Nel settore della foce del Pripiet come pure nel territorio a ovest di Smolensk i sovietici attaccavano anche ieri inutilmente con forze ingenti.

Negli altri settori del fronte orientale da segnalare soltanto combattimenti locali seppur vivaci in certi punti.

Sul fronte sud-italiano, nella zona a nord di Napoli e a nord-ovest di Foggia, venivano respinti parecchi gruppi da combattimento nemici, sostenuti da carri armati anglo-americani e venivano annientati parecchi carri armati.

Sull'isola di Corsica il nemico attaccava ripetutamente le posizioni delle nostre retroguardie intorno a Bastia ma dopo brevi combattimenti veniva respinto.

In Istria le truppe tedesche continuano con successo le azioni intraprese per annientare bande comuniste. Dopo il rastrellamento ad est di Gorizia, è stato ora rastrellato anche il territorio ad est e a sud-est di Trieste ove furono costrette al combattimento e distrutte parecchie truppe di banditi.

Reparti aerei nemici bombardarono ieri località nel territorio occupato in occidente, causando perdite tra la popolazione e distruttori considerevoli specialmente nei rioni abitati di alcune città olandesi.

La notte scorsa bombardieri nemici attaccavano Kassel, causando danni considerevoli specialmente nella città vecchia e perdite tra la popolazione. Durante questi attacchi la difesa antiaerea abbattette 44 aerei nemici. Due altri, tra i quali un idroplano quadrimotore, venivano abbattuti nelle acque ad ovest dell'Inghilterra.

La notte su lunedì la Luftwaffe bombardava aerodromi e altri impianti militari nella Gran Bretagna.

Batterie tedesche di lunga portata bombardavano la notte scorsa la costa britannica colpendo obiettivi a Ramsgate, Deal, Dover e Folkestone.

Japonski vladar odlikoval maršala Göringa

Berlin, 5. oktobra, DNB. Preteklo sredo je maršal Göring v svojem glavnem stanu sprejel novega načelnika japonskega odhoda trojne zvezve podadmirala Abeja. Japonskega gosta sta spremljala japonski vojaški in letalski odposlanec major Komatsu ter mornariški odposlanec admiral Joki. Major Komatsu je po naročilu japonskega poslanika v Berlinu polkovnika Osime izročil maršalu Göringu odlikovanje velikega križca pavolinskega reda, ki mu ga je podelil japonski vladar.

Zavezniški podli načrti z evropskimi narodi

Stockholm, 5. oktobra, DNB. Švedski trgovski listi prinašajo novice, da so ameriške in angleške banke stopile v stike z beograskimi vladami ter se ponudile za odkup industrije in posestev po raznih evropskih deželah. Ameriški denarniki se prav posebno zanimajo za češka industrijska podjetja. Paul Einzig je v listu «Financial News» napisal članek, v katerem pravi, da so beograski vlade v velikih stiskah za denar. Zanimivo pri tem je samo to, kako se

že pozajajo in trgaajo za medvedjo kožo, še preden so medveda ubili. Na drugi strani pa evropska ljudstva lahko že zdaj sprevidijo, kaj bi jih čakalo, če bi jim vladal kak »Amgort«. Vsa industrija in delavstvo bi bila izročena na milost in nemilost krutim izkoriščevalcem. Pri tem pa so sovražniki še tako neprevidezni, da že zdaj blebetajo o svojih podlih namerah. A s takimi načrti bodo morali še dolgo čakati, zakaj nemška oborožena sila čuva Evropo ne samo pred boljševizmi zverinami, marveč tudi pred judovskimi bogataškimi jastrebi.

Bolgarija ob strani Nemčije

Stockholm, 6. okt. DNB. Bolgarski vladni list »Dnes« pravi k izjavi bolgarskega zunanjega ministra, da je minister Kirov izrazil hvaležnost vsega bolgarskega ljudstva svojemu velikemu zavezniku, velikemu nemškemu rajhu. Bolgarsko ljudstvo je pripravljeno v bodoče odstraniti vse ovire in se naprej stopati po poti, ki jo je bil začel pokojni kralj Boris. V nagovorih zunanjih ministrov Ribbentropa, Mussolinija in Sigemleuja se zrcali neomajna volja oseh sil do zmage. Države trojnega sporazuma so v svoji morali neomajane in njihovo orožje je zmagovito. Bore se za nov in pravičen svetovni red, katerega načela bodo nesporno privedla do končne zmage.

Skrbi, težave in čenče naših cest

Ljubljana, 4. oktobra. Sredi sem skoraj preslišal stolno uro, ko je udarila osem. So se zadnji njeni opomini so me opozorili, da moram hiteti, če hočem priti pravočasno in brez sitnosti domov.

Ulične lučice so nocoj že zgodaj trepetale v megleni kopreni, ki jih je slavnostno ovijala, kakor da jih hoče to noč varovati s svojimi belimi plaslčim.

Večna vrata so bila že zaprta. Hišni gospodarji, pa tudi drugi danes vse bolj resno izpolnjujejo oblastne zapovedi, tako resno, kakor je oblast sama resna. In v tej resnosti in neresnosti ljudi sem nocoj pre-mišljeval, ko sem sedel k pisalni mizi in pri svojem dnevniku ter si beležil posebnosti današnjega popoldanskega sprehoda v mestu in okolici.

Človek zares mnogo vze, če prislutne ulici; še mnogo več pa, če se tej ulici in njeni govorici pridruži. Tedaj je že v vrsti onih, ki ga potem citirajo: »On gospod, ta zanesljiv oseba, ta odlična dama, eden, ki je prišel iz Kočevja, Novega mesta, Trsta, Gorice itd. je povedal. To drži! Je zanesljiv!»

Oh, saj se človek po vsem tem, kar ti natrebentajo ljubljanski gofijaši, skoraj utruji.

Na tramvaju št. 2

V tramvaju se vedno potrudim, da se prerinem skozi gnečo na prostor k vozniku. Tu imam vsaj mir pred večnim in upravičnim preganjanjem: »Gospoda naprej!»

Tako je bilo tudi danes popoldne. Na prostoru pri vozniku je bilo prav tako natrpano. Pa kaj! Samo da je čisti zrak... Okrogloolčni mestni dami sta se razburjati nad »Slovenskim narodom«, ki so ga držali v rokah tresočih belih prstih z rdečimi nohti... Prav po simbolu barve teh nohtov sta izrekli sodbo: »Skandal! Sedaj so pričeli vsi pisati proti... Veš, saj sem vedela, da so vsi ti vrage skupaj potegnili...»

»Hm, sem menil, »zanemiva kasna ugotovitev, Slovenski narod je že davno skupaj »potegnili«, »potegnili ni pa že v en kup ljubljanskih prenaseljenih in v izobilju, lagodju ter razuzdanim življenju razvajanjih ljubljanskih meščanskih dam, ki se sedaj boje in zgražajo, da je danes slovenski narod enot!»

Gospodični pa sta kmalu prešli na drugo zadevo... Bolj skrivnostni sta hoteli biti... sta glasno šepetali... Zmotila ju je le skupina treh badoglijevih častnikov, mimo katerih je brzel tramvaj... »Saj ga poznam. Veš, Giovanni...»

Pa smo hiteli dalje. Šušljanje... Kazina... itd. Da so jo Nemci davi izpraznili, ker da se bodo umaknili partizanom, ki so v Kočevju že zapirli 2000 belogardistov, ki

so prišli že v Novo mesto, zasedli Borovnico, Brezovico in se že bližajo Ljubljani...

Zanimivo! Tokrat pa sem moral pozabiti na zakone dostojnosti... Še bolj sem napel ušesa in sledil njenemu pogovoru o ponosnih nemških častnikih, ki da so sila nedostopni in vedno pri svojih vojakih in na službenih mestih, ki se ne dajo niti za najlepši pogled pregovoriti, da bi bili malo popustljivejši pri prehodih mestnih blokov, o natančnosti kontrolnih domobranskih straž itd. Kritika prav po njenih dušah! Še zaradi prazne promenade sta si potožili... »Včasih je bilo tako lepo...»

Tramvaj je že vozil proti poslednji postaji, ko je nemirni gospod sopotnik primerno zaključil njuno debato:

»Gospodični, drugič prihranite take razgovore za svoje okolje, ker to daleč ni naše... Temeljito ste se razgalili in sramujte se!»

Nameraval sem le na deci vinčka, na ta račun pa sem spil dva!

Na mestnem bloku

Tu sem se zadržal le nekaj minut. Domobranec me je premeril od nog do glave in takoj sem dobil vtis, da tokrat ne bo šlo brez dovoljenja kakor pred mesecem. Zato tudi poskušal nisem... Samo ljubezljivo sem povprašal o novem redu. Doležen pa sem bil le jedrnatih odgovorov: »Gospod, tako jel Red je in poročstvo tega smo mi, domobranci! Mi nismo...»

Vrnil sem se. Pa ne žalosten! Že nekaj korakov od bloka se mi je pridružil postaven mož in mi potožil: »Ne gre, ne gre! So vse preveč natančni! Pred dnevi sem hotel na drugo stran čez blok. Nemci so sicer spuščali, a... Veste, pred mano so spustili stiri, naenkrat pa sta prišla še dva... prav sivojevrstna tipa. Pa je bilo hop po njima. Pa se bržkone niso zmotili...»

Same zanimivosti na kratkem sprehodu. Zavil sem mimo njiv in čez travnike proti vasi, kjer bi rad kupil kostanj. Pa so me potolažili z novicami o »tradicionalnih« ne-deljkih gostih, ki so večerj vse odnesli. Pa še kako drago, tako da mi je bilo prav, da niso ničesar imeli...

Pri internirancih na Ledini

Proti peti uri sem jo mahnil po Komenskega ulici. Nekam bolj živahna je bila danes na Ledini, posebno kjer je oblast začasno sprejela v oskrbo del skupin vračajočih se internirancev, ki jih je rešil 8. september.

Pred šolo so stražili postavni domobranci in ljubezljivo sprejemali redke goste, ki so prinašali revežem, za katere sicer vzorno skrbila ljubljanska mestna občina in Slovenski Rdeči križ, tudi skromne priboljške. Redki so ti obiskovalci. Za Ljubljano je to razumljivo. Ljubljanski trebušneži mislijo, kakor so vedno, le na svoj prestiti truh in ob času pomoči in žrtve pozabljajo, ali pa se tudi zavedajo, da so skrivni vsega gorja, ki so ga pretrpeli ubogi ljudje z otroki in družinami vred zaradi njihovega vnetega podpiranja komunistične akcije, ki je prvenstveno kriva vseh teh žalostnih dejstev. O tem je vsaka beseda nepotrebna.

Obiskal sem internirance in se za kratek čas zamudil med njimi. Tokrat le o obisku

pri materi z osmimi otroki

Gospe Mariji iz Kačjega potoka, ki so jo odpeljali v internacijo lani 15. avgusta.

V šolski sobi na levi strani sem jo našel z otroki. Najmlajšega je pestovala najstarejša hči. Pozdravil sem jih in povprašal, če mislijo, da se bodo lahko kmalu vrnil domov. Osemnajst kalnih oči, s katerih sta odsevala trpljenje in žalost, se je uprlo vame, mati pa je zahtevala, da sem jo komaj potolažil.

»Ne, ne, domov pa ne! Raje v smrt!« je dejala, »me bodo ubili!«

Ko se je umirila, mi je začela pripovedovati o svojem križevem potu z možem in osmimi otroki. Glas se ji je tresel, vse pa je pripovedovala tako doživeto in odlično, da sem jo prav razumel.

Lansko leto so prišli na naše Kočevsko partizani. Saj nismo razumeli, kaj hočejo, da jih oblasti preganjajo. Nam nikoli ni bilo za politiko. Jaz sem garala, mož pa je vozil od ranega jutra do poznega večera, da smo lahko preživeli 8 lačnih židovčkov.

Prišli pa so meseci maj, junij, julij in avgust, in tisti ljudje, ki so našli pri kočevskih kočarjih vedno prijazno besedo in radodarno roko, so postali oblastniki. Oj, saj

vestel! Začeli so ropati, požigati, ubijati! In tako je prišlo gorje tudi nad nas.

15. avgusta so prišli vojaki in s njimi nesreča. Partizani so zbežali v globino gozdov ter v varno zavetje, nas pa prepustili usodi, češ, žal, a žrtve morajo biti.

Ognjeni zublji so obšli skromne domove v Kačjem potoku in na mestih, kjer so bile prej hiše, so bili le kupi ožganega zidu in pepela.

Potem smo romali pod puškinimi kopiti svojo pot. Niso zbirali, vsi smo morali od tod, da nas zaščitijo. Krvava je bila ta pot — od Kačjega potoka preko Kočevske reke proti Ribnici. Viktorček, glejte, ta maleček, je bil star le dva dni, ko sem morala vsa bolna na pot. Zgodilo se je nekaj strašnega. Otroci so bili žejni in mož je šel po vodo. Pa ga je zadela komunistična ali druga krogla. Zvedeli smo le, da so ga ustrelili.

Od bolečine so mi je trgalo srce, vendar sem vso žalost in trpljenje ter grozo prikremal otrokom, ki so jokali in prosili kruha.

Potem mi je pripovedovala o življenju v taborišču. Nihče se je ni spomnil — vse leto ne in šele 8. september jo je rešil.

komunisti ubili dekle

Ni manj žalostno ni bilo njeno pripovedovanje o njenem povratku iz internacije. Vračala se je preko Postojne. Blizu Kalne so komunisti iztrgali iz njene skupine neko dekle, imena se ne spominja, in ga ustrelili. Mnogi so se prav zaradi strahu pridružili njim in šli v nesrečo.

»Raje v smrt«

Ko ji je prisotni domobranec dejal, da bo kmalu šla domov, je zahtevala: »No, prosim, raje grem v smrt kot domov. Hiša je požgana in ubili me bodo! Raje me ustrelite!«

Potem je pripovedovala žalostno zgodbo, kako so jo komunisti zaradi ovdabe nekoga Zalarja iz Mozlja dvakrat skoraj nago odpeljali s postelje v noč in jo zasilevali, pripovedovala o grozni in mučniški smrti neke Ožboltve iz Kočarij, ki so jo komunisti ubili itd., potem pa zaključila: »Gospod, vsega tega so krivi partizani. Vsi ti isti, ki so jih podprali, z njimi sodelovali, ali pa dopuščali, da so v škodo naroda lahko brez posebnih težav pogubljali poštene Slovence.«

Službojoči častnik mi je ob odhodu, ko sem se zanimal, kaj bo z ljudmi, dejal: »84 ljudi iz Cebra smo že poslali na Hrvaško, za vse druge pa bo prav tako poskrbljeno, če bodo le dokazali, da so vredni svojih domov!«

Hrana je zagotovljena

Na poti domov sem srečal gospodinjvo. V trgovini so jo opozorili, da mora še danes kupiti ves živež, ki ga imajo trgovci do 10. t. m. Kdor živeža ne bo kupil, mu bodo točke, določene za to dobo, zapadle in zanje ne bo ničesar dobil.

Zaskrbljena in zamisljena sva stopala proti domu, ko sva srečali merodajno in na Prevodu odločujočo osebo. Saj ne bo nihče jezen, če odkrijem naš zaupen razgovor, ki bo vsakogar razveselil. Povedal je, da je nemška oblast zagotovila naši pokrajini prehrano in da si naj ne delamo prehudih skrbi. Seveda bo red in nova oblast jamčila, da bo zatražila vsi pri nas razpislo črno borzo.

Zavil sem v bližnjo gostilno in vrček piva se mi je po vseh teh dogodkih prilegel. Zvečer pa sem sedel in napisal vse to, da bi služilo dobri stvari!

Iz Hrvaške

Smrt člana Sabora. Iz hrvaških listov povzemamo, da je umrl zdravnik v Imotskem Mihovil Vuković, ki je bil član hrvaškega Sabora.

Miroslav Mance umrl. V soboto, 18. septembra, je v Zagrebu umrl mestni uradnik, astronom in hrvaški kulturni delavec Miroslav Mance. Pokojnik je bil soustanovitelj zvezdarne Hrvaškega prirodoslovnega društva v Zagrebu in njen predstojnik. Napisal je več znanstvenih razprav in bil nemoren predavatelj o poglavjih iz astronomske vede.

Jubilejna prireditve lektorata Nemške akademije. V ponedeljek, 27. septembra, je imel lektorat Nemške akademije v Zagrebu svojo prvo prireditev koncertnega značaja, a čimer je bila proslavljena 10 letnica ustanovitve in kulturne delavnosti te ustanove, ki je v zagrebških kulturnih krogih dobro znana.

Dodatne živilske nakaznice za delavce

Za mesec oktober bo ljubljanski mestni preiskovalni urad začel deliti dodatne živilske nakaznice za težake po številkah potrdil tako, da pridejo na vrsto v sredo, 6. oktobra, številke od 1 do 100, v četrtek, 7. oktobra, številke 101 do 200, v petek, 8. oktobra, številke 201 do 300, v soboto, 9. oktobra, številke 301 do 400, v ponedeljek, 11. oktobra, številke 401 do 500, v torek, 12. oktobra, številke 501 do 600, v sredo, 13. oktobra, št. 601 do 700, v četrtek, 14. oktobra, št. 701 do 800, v petek, 15. oktobra, št. 801 do 900, v soboto, 16. oktobra, št. 901 do 1000, v ponedeljek, 18. oktobra, št. 1001 do 1100 in v torek, 19. oktobra številke 1101 do 1200.

V ta namen urad posluje vsak dan od 8 do 12 in od 14.30 do 17 v palači Bata, I. nadstropje, soba št. 3.

Pridelovalcem krompirja

Prehranjevalni zavod opozarja vse pridelovalce, da je najstrože prepovedano prodajati kakršne koli količine krompirja brez Prevodovega dovoljenja. Čez nekaj dni bo Prevod pozval vsakega posameznega pridelovalca, naj odda ono množino krompirja, ki jo je Prevod zanj določil. Pridelovalce, ki so krompir prodali raznim strankam v Ljubljano, pa pozivamo, naj najkasneje do 5. oktobra občinskimi uradom naznanijo natančne naslove, kam so krompir prodali in kakšno množino so jim oddali. Edino ta množina krompirja bo pridelovalcem oddata pri obvezni oddaji Prevodu. Prijava oddane krompirja brez natančnega naslova kupca ne bo upoštevana.

Ljubljanski pridelovalci morajo množino prodanega krompirja in naslov kupcev naznaniiti mestnemu kmetijskemu odseku v Puccinjevi ulici št. 2.

S Spod. Štajerskega

Za veliko Nemčijo je padel 18. septembra na vzhodnem bojišču Franc Sinigoj. Zapušča ženo Marijo.

Novi grobovi: hišni posestnik in bivši trgovec Jakob Kopfer, mizarški mojster Frano Grall, 81 letna Marija Müller, 28. septembra pa restavratorec Ludvik Paholzer.

V mariborsko bolnišnico so pripeljali 38 letnega zidarja Vinka Milneriča, ki je padel pod voz in dobil težje poškodbe.

Smrtna kosa: prof. Leopold Suchsland, Marija Naberl iz Sv. Petra, Ivan Stadfeld in Malvina Burger iz Gradača.

Razstava spodnještajerskih slikarjev in grafikov. V dvorani Heimatbunda in umetniški galeriji v Mariboru razstavljajo spodnještajerski slikarji in grafiki. Med razstavljalci so tudi naši rojaki Peteln Pipa, Karl Jirak, Alojz Kazimir in njegova sestra Tanapor Hoernes. Med Nemci so znani razstavljalci Tirolec Hepperger, Anton Klingner, Jan Oeltjen itd. Razstavljene so slike iz Spodnje Štajerske, večinoma iz okolice Maribora, Celja in Trbovelj.

Dve, tri iz lokalne kronike

Nesreča in drugih neprilik v mestu ni bilo v zadnjih 24 urah. Prav tako tudi ne kakega karambola.

Na Dolenjski cesti pri Megušarjevi pekarni so se davi na električnih žicah zble lastovce. Bilo jih je 20. Pravijo stari ljudje: »Kadar se lastovce pozno selijo, takrat nam kratko zimo obetajo.«

Stanovanjski problem postaja aktualen. Po mnenju poučenih krogov bi Ljubljana potrebovala do 2000 novih stanovanj. Letošnja stavbna sezona je temu le deloma odpomogla.

V 9 mesecih je bilo letos podanih na okrajnem sodišču točno 600 odgovorov, s katerimi so hišni gospodarji zahtevali od najemnikov izpraznitve stanovanjskih prostorov in obrtnih lokalov. Lani v tem času je bilo 578 odgovorov, torej letos za 22 več. Značilno in zanimivo pa je, da je bilo septembra lani in letos podanih enako število odgovorov, namreč 43.

Med znamenitim Trnovim in središčem mesta je zanimiva vremenska razlika. Trnovčani so bili v septembru bolj mokri kot pravi meščani v središču mesta. Vremenska opazovalnica, ki je na vrhu g. Černeta ob Cesti na Loko, je septembra zaznamovala 16 deževnih dni in 161,7 mm dežja. Na univerzi pa je meteorološki zavod zaznamoval 14 deževnih dni in 146,1 mm dežja. Trnovčani so imeli od 4. na 5. septembra največ dežja, ko je padlo 53,5 mm dežja.

Prihaja sezona za gobe Na Rudniku in drugod so že začeli nabirati po gotovih gozdnih predelih jurčke, ki so prav lepi. Mnoge ženske so jih danes prinesle precej kosar v mesto.

TOMAZIČ-BERANEK Botra vila

96.

Skozi gradiški gozd je zadisalo po pečenih koruzi, krompirju in kostanju... vendar je bilo treba še počakati, da bo vse dovolj pečeno.

»Vsak naj medtem pove po eno bajko o tem gradišču!« je velel najstarejši. In res, začeli so pripovedovati.

Prvi pastir je povedal pravljico o belih gradiških vilah...

O zelenem gradiščem zakladniku je povedal drugi pastir...

V somračnem dimu so kar videli, kako se nočni škopnik vozi strašit dojenčke in otroke...

Kadar v gradiško smreko udarja strela, jim lomi vrhove ter jim debela razcefra v dolge treske, tedaj, bojda, goni svoj lov divji lovec, prekleto duša...

97.

»Sredi gradišča je globoka jama in vanjo je bojda pred sto leti padel pastir in izginit...« je vedela pastirka.

»In če vršče kampenje v ono studenčjo jamo, ki nima dna, nekdo vsega spet izmeče na vrh: najbrž hostnik...«

V tem trenutku pa so se vsi pastirji silno prestrašili: iz one globoke gradiške jame se je vsulo kamenje ter se kotilo čez stare nasipe in že na pol zasute jarke... In kamenje je zgrmel po strmih gradiškem bregu navzdol v klančeno cesto...

Kar nato so čuli, kako po tleh pokajo suhe veje, kot bi skozi gradiški gozd stopal pohorski medved...

»Straši! Straši!« so zakričale preplašene pastirke.

Quo vadis

je po priznanju vseh ocenjevalcev knjiga trajne vrednosti ki je bodo stari in mladi zmeraj veselili

Quo vadis

roman v izvirnih slikah mora priti med Vaše knjige

Dobite je v Upravi Slovenskega doma, Ljudska tiskarna

Broširana 32 lir
za naročnike Slov. doma . . . 25 lir
v pol platno vezana 45 lir
vezana, luksuzna 65 lir

Izšel je »IVANHOE« svetovno znani roman v slikah

Knjiga volja: broširana 35 lir, v polplatno vezana 45 lir, v celo platno vezana na najfinšem papirju 80 lir.

Broširani in vezani izvoli se na razpolago v vozi Ljudske tiskarne in v knjigarnah.

Naročila sprejema uredništvo »Slovenec«

»Vpisovanje v strokovne nadaljevalne šole mestne občine ljubljanske bo v petek, 8. oktobra, od 14-18 po naslednjem razporedu: na ljudski šoli za Bežigradom v splošno strokovno nadaljevalno šolo, v strokovno nadaljevalno šolo za umetne in moške oblačilne obrti ter v strokovno nadaljevalno šolo za mehansko-tehnične obrti; na šoli na Prulah v strokovno nadaljevalno šolo za atavne obrti in v žensko strokovno nadaljevalno šolo za umetne in oblačilne obrti. Pri vpisovanju je treba predložiti krstni (rojstni) list, spričevalo o poslednjem šolanju in učno pogodbo. Šolski odbor opozarja službovalce, naj se njihovi šoloobvezni vajenci in vajenke zanesljivo vpišejo v šolo, da se službovalci izognijo kazenskim posledicam.

Državno gledališče

Drama:

Sobota, 9. oktobra ob 16.30: »Cvetje v jeseni«. Krstna predstava. Otvoritev dramske sezone. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Nedelja, 10. oktobra ob 15: »Ifigenija na Tavridi«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Opera:

Sreda, 6. oktobra ob 16: »Dežela smehljajaa«. Opereta. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Sobota, 9. oktobra ob 16: »Madame Butterfly«. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Nedelja, 10. oktobra ob 16: »Prodana nevesta«. Cene od 32 lir navzdol.

Brbljavec

Gospa Finge je bila oblečena v staro sivo haljo. Copat ni imela dobro obutih, robove ji je za komaj na pol nemarno pokrival nepočesane lase. Vsakdo, ki bi jo videl, bi mislil, da je to kakšna zanikrna postrežnica ali povračna pomočnica. V njej bi težko spoznali lepo in elegantno gospo Finge, ki je redno obiskovala popoldanske čajanke in ki je od časa do časa prirejala v svojem stanovanju glasbene večere. Vsakdo, ki je dobil njeno povabilo, se je čutil posebno počaščenega. Pa vendar je to bila gospa Finge, ki ravno v tem trenutku ni imela hišne pomočnice.

Njena Marija je pred nekaj dnevi prišla vsa obkockana v sobo z brzojavko v roki. »Mati težko bolna — pridi takoj!«. Gospa Finge je bila najprej začudena. Ne bi bila rada ostala dva, tri dni brez hišne pomočnice, toda: »mati težko bolna... ne, ona ni brezupna žena. V vnozem redu je poiskala, kdaj gre Marijin vlak.

Ko je Marija pripravljala svoj kovček, ji je naredila zavitek z jedili in dala steklenico belega vina. Gospod Finge ji je dal neke tablete proti prehladu in glavobolu — v vlakcu začne tako rada boleti človeka glava! — Marija je pa tako dobra pomočnica, tako zanesljiva in vdana... Resnično, gospod Finge ne bo dobil glavobola, če njima hišne pomočnice, ker se ne briga za hišna opravila, toda gospa... No, ona bo že kako opravila svoj posel. Marija se bo čez kake tri, štiri dni vrnila in ona bo priredila prihodnji teden glasbeni večer... Delo ji se

veda ni šlo tako od rok kot Mariji, najprej se je morala naučiti, kako se drži metla v roki, kako se briše kuhinja, pa tudi postelje je niso bile tako dobro pripravljene. Zjutraj se je gospod Finge pritoževal, da ga bolijo rebra. Toda ona ne more toliko delati, v svojih letih, dvajset let je že poročena! Pa do sedaj se ni pregrešila v zvestobi svojemu možu. Čudno, kako pridejo pri hišnem delu vsakovrstne misli! Malo preveč je mislila na gospoda, ki stanuje v isti hiši v tretjem nadstropju. In on bo prihodnji teden prišel na glasbeni večer! Ko je bil zadnjič tu, ji je dvoril. Ne, ne, samo da jo on ne vidi sedaj pri tem delu, tako nemarno oblečeno...

Na vratih je pozvonilo. Pa vendar ni on!... Mora odpreti. Tako zgodaj pride samo sluga iz trgovine. In gospa Finge odpre nekoliko vrata.

»Sem od električne centrale, prišel sem odbrati števniko.«

Vstopil je postaren, dobrodušen, debelusen in nasmejan gospod s službeno kapo na glavi.

»Oho, kaj ni več tu Marija, tako se je imenovala, kajne! Toda ne dajte se motiti, le delajte, bom že našel pot...«

Prinesel je stol, se dvignil nanj in prižgal majhno lučko.

»Marija je torej vendar odpotovala? Toda ne za dolgo. Vi ste gotovo postrežnica, ki jo zamenjuje?«

Ali je mogla gospa Finge priznati, da ni? Ne, nikakor! In nalahno je pokimala z glavo, kakor da potrjuje te besede.

»Tako sem nganil!«, je rekel veselo mož in je napisal nekaj števk v svojo

knjižico. »O, poznam ljudi! Ne hvalim se, toda tu je treba dobrega spomina. Ali ste videli, kako sem takoj našel pot v kuhinjo! In do vašega električnega števca! Kaj mislite, koliko kuhinji obiščem dnevno? Mislite, da se v kateri zmotim? O ne, to se ni nikdar ne zgodi... Rad imam svoje delo, četudi je naporno spenjati se po stopnicah; toda je tudi zanimivo. Človek vidi marsikaj. Jaz pridem v hiše bogatašev in siromakov, v hiše spoštovane milostljive in v hiše ljubice, Resnično, vi boste rekli, da me milostljiva ne sprejme v svojem salonu, pa niti ljubie v svojem buduarju! Nikakor! Ostajam v predsobi, pa trdi to je zanimivo, o, pa še kako! Predsoba, vidite, je kakor kuhinja v gledališču. Nimate pojma, draga moja, kaj vse se godi pri ljudeh! No, toda še zdavnaj bi lahko prinesli steklenice s konjakom, ne bi vas bilo treba spomniti. Marija mi je vedno dala kozareček!«

»Kaj, Marija vam je...«

»Pa naravno! In tudi ona je izpla enega, da mi je delala družbo! Ni to tako velika nesreča, ko pa njena gospodinja do polnočnega lenari v postelji! Torej, Marija je vendar lahko šla na pot!«

»Vi ste vedeli, da je Marija...«

»Hotela iti na malo potovanje s svojim novim zaročencem, onim voznikom avtomobilov, na jug, naravno, da vem! Rekla je, da si bo dala poslati brzojavo: »Mati težko bolna«. S tem vedno uspeš! — Malo bom zajokala«, je rekla, »in se zaklinjam, da mi bo še plačal pot! In je popolnoma uspešna. O, Marija je zelo prebrisana! Povedala mi je, na kakšen način »prihraniti« za sebe pri nakupovanju na trgu nekoliko denarja!

Povem vam, zelo spretna deklica! V resnici so ji plačali pot. Da, gospod, gospod ji je plačal pot, ker on in Marija... in mož je skrivnostno namignil z glasonom.

»Kaj!...«

»Kaj se vam zdi to čudno od gospoda Finge? On vendar ne da niti eni pomočnici miru! Že odkar hodim v to hišo, to vem, in to je že več kot dvajset let... Toda ne smemo mu zameriti, njegova žena se je že začela starati. Kako, tudi to vas je prose-nitilo? O, draga moja, vi jo vidite samo takrat, ko je oblečena v lepe obleke in na pudrana... toda Marija, ona jo je morala tudi masirati, ona to zna! Da, da, rekla mi je, da se oblike njene milostljive gubije v masti in da je zato zelo nesrečna. Zadržite mi je Marija pripovedovala, kako jo je masirala. Skoraj počil sem od smeha! Do krvi jo masira! Da bi vedeli, kako se je neki možki nasmajal, ko sem mu to pripo-vedeval! Do solz se je nasmajal, skakal ja od smeha kot nor. Nisem se videl človeka, ki bi se tako sladko smejal kot oni mladi gospod iz tretjega nadstropja.«

»A, tako... vi...«

»No, pa zakaj se čudite?«

»Vi ste... vi ste... vi ste mu to po-vedali!... Pa on, kaj vam je odgovoril!«

»E